

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 010 89/99-2700
Signatura: ba4cs103

Oblastní pracoviště č. 01
Obvodní pracoviště Praha 5, 13

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola, 155 00 Praha 5 – Velká Ohrada, Klausova 2450
Identifikátor ředitelství:	600 038 521 108 022 871
Ředitelka školy:	PaedDr. Božena Horáčková
Zřizovatel:	MÚ Městská část Praha 13, Ovčí hájek čp. 2159, 155 00 Praha 5
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Praha 5, Na Valentince 5, 155 00 Praha 5
Termín inspekce:	1999-01-19 - 1999-01-20
Inspektoři:	Mgr. Jiří Vagenknecht, RNDr. Jitka Loubová, Mgr. Bedřich Hájek
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zřizovací listina školy ze dne 17. 9. 1997 Rozhodnutí o zařazení školy do sítě čj. ŠÚ/171/96/2-31-00 Výroční zpráva školy, informační výpis ze sítě škol, třídní knihy, fakultativní dokumentace vedení školy a učitelů, výběr žákovských prací

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola byla uvedena do provozu k 1. září 1993, je situována v jižním svahu na okraji sídliště Velká Ohrada v blízkosti CHKO Prokopské údolí. Plánovaná kapacita (500 žáků) byla již překročena o více než 12%, k původním 17 učebnám byly zřízeny v respiracích provizorně další. K počátku školního roku 1999/2000 má být dostavěn nový pavilon s 10 učebnami a příslušným zázemím fungující jako samostatný objekt, což by mělo řešit současné prostorové problémy a předpokládaný nárůst počtu žáků.

Vedle kmenových tříd se využívají pracovní chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy, informatiky (s původním, značně zastaralým vybavením) dílny (pro pracovní činnosti, šití, keramiku), cvičná kuchyně. Školní knihovna zůstává vzhledem k předpokládaným stavebním úpravám v dislokačním i provozním provizoriu omezujícím možnosti práce s

knihou. Samostatné prostory má školní družina a přípravný ročník. Škola má dvě tělocvičny, tři venkovní tenisové kurty, fotbalové hřiště s běžeckou tratí a hřiště s tartanovým povrchem pro míčové hry.

Pro letošní školní rok byla zakoupena většina nových učebnic s cílem vytvořit ucelené řady. Vybavení videotechnikou (dvě mobilní videa) je minimální.

Český jazyk

Vyučuje se v kmenových učebnách. Fond učebnic vyhovuje potřebám vyučování. Žákovská knihovna obsahuje přes 1 500 svazků beletrie pro mládež i naučné literatury. Ostatních pomůcek včetně audiovizuální techniky je velmi málo.

Dějepis

Vyučuje se v kmenové učebně upravené jako odborná pracovna. Vybavení učebnicemi vyhovuje potřebám vyučování. Ostatních pomůcek včetně audiovizuální techniky s výjimkou souboru map je velmi málo.

Přírodopis

Odborná pracovna s přípravnou a kabinetem je velmi dobře zařízená (demonstrační i žákovské stoly, rozvod plynu a elektřiny, promítací plátno). Učebnice s ekologickým zaměřením v 6. a 7. ročníku začínají souvislou řadu. V ostatních ročnících se používají dřívější učebnice vydané SPN, které pro 9. třídu již nevyhovují. Vybavení pomůckami je nedostatečné, chybí botanické, zoologické i anatomické obrazy a modely, literatura, žákovské soupravy na laboratorní práce, mikroskopy. Většinu ukázek přírodnin opatřili učitelé.

Chemie

Odborná pracovna s přípravnou a kabinetem je velmi dobře zařízená (demonstrační i žákovské stoly, rozvod plynu a vody, digestoř, promítací plátno). Pro 8. ročník je k dispozici moderní učebnice, v 9. ročníku se dosud používá zastaralá Chemie 8 (SPN). Vybavení kabinetu je nedostatečné, chybí hlavně žákovské soupravy pro laboratorní práce.

Výtvarná výchova

Samostatná pracovna je účelně a účelově zařízena. Materiál a pracovní místa jsou připravená.

Prostorové podmínky pro vyučování jednotlivých předmětů se různí, celkově jsou spíše vyhovující s tendencí k brzkému zlepšení. Fond učebnic je až na uvedené výjimky vyhovující. Vybavení pomůckami, audiovizuální a počítačovou technikou je nedostačující, radikální zlepšení bude finančně náročné. Celkově lze hodnotit jako spíše podprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Provozní režim a rozvrh hodin splňují kritéria stanovená vyhláškou MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole. Čistota a hygiena byly v době inspekce velmi dobré. O velkých přestávkách mohou žáci využít určené volné prostory chodeb a tělocvičny pro cvičení při hudbě nebo pro míčové hry, v pracovních výtvarných výchovách se schází tzv. dívčí klub, za příznivého počasí lze relaxovat i ve vymezeném prostoru před budovou. Vždy je zajištěn pedagogický dozor. Ve výzdobě školy převažují na chodbách i ve třídách žákovské práce, začíná se i s prezentací žákovské činnosti a tvořivosti v některých předmětech (vlastivěda, přírodopis, český jazyk). Pitný režim řeší automat s vhodnou nabídkou nápojů,

pro značný zájem bude zahájen prodej trvanlivého mléka ve čtvrtlitrovém balení. Pracovní prostředí a zázemí pro učitele jsou velmi dobré.

Psychohygienické podmínky jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Z 33 učitelů (včetně vedení školy) je 18 odborně i pedagogicky způsobilých, věkový průměr činí 36 let, 84% tvoří ženy.

Český jazyk

Vyučují dva odborně i pedagogicky způsobilí učitelé.

Dějepis

Vyučuje odborně i pedagogicky způsobilý učitel s jednoroční učitelskou praxí.

Přírodopis

Vyučují dvě učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Chemie

Vyučuje jediná učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výtvarná výchova

Vyučuje jediná učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Personální podmínky jsou v celkovém hodnocení průměrné, v bloku sledovaných předmětů spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka probíhá podle učebních osnov základní školy č.j. 16847/96-2. Vedení školy zadalo učitelům zpracování tematických plánů učiva a jejich realizaci přímo nebo prostřednictvím metodických orgánů sleduje a kontroluje.

Ve sledovaných předmětech je z rozboru tematických plánů a provedených hospitací zřejmé respektování platných učebních osnov. Ekologické prvky jsou zařazeny ve výuce přírodovědy na 1. stupni s plynulou návazností na přírodopis s ekologickým zaměřením od 6. ročníku. Tematické rozvržení učiva výtvarné výchovy pro 6. - 9. ročník je cyklické bez výraznějších technických či námětových obohacení.

Dle zápisů v třídních knihách, sešitech žáků a tematických plánech učitelů se ve vyučování plní platné osnovy.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Vzhledem k menšímu počtu žáků ve třídách převažuje frontální charakter výuky kombinovaný se střídáním různých forem práce. Žáci s SPU jsou zohledněni individuálním přístupem. Pravidlem je motivace povzbuzením a pochvalou. Žákovské písemnosti jsou kontrolovány a opravovány, jejich formální, jazyková i stylistická úroveň se různí. Problémem řady dětí zůstávají značné nedostatky v pravopisu a v aplikaci mluvnických pravidel; učitelé srovnáváním zjišťují, že tento trend má vzestupnou tendenci. Podklady pro

hodnocení a klasifikaci jsou dostačující. Žáci by měli být důsledněji vedeni ke vzájemné komunikaci a spolupráci v menších skupinách při řešení zadaných úkolů během vyučování. Namísto deduktivního výkladu by byl vhodnější heuristický rozhovor se žáky nebo přímá práce s konkrétním jazykovým materiálem.

Vyučování lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

Dějepis

Vyučování je pečlivě plánováno, připraveno a strukturováno. Značná pozornost se věnuje opakování a upevňování učiva, systematickému výkladu, práci s mapou. Využívají se mezipředmětové vztahy. Více pozornosti by bylo třeba věnovat návaznosti učiva opakovaného k novému, akcentování vzájemných vztahů a souvislostí, příčin a následků událostí a jevů, nesoustředit se převážně jen na registrování faktů. Více střídat metody a formy práce (např. s dokumentem, literaturou), propracovat algoritmus otázek v heuristickém rozhovoru, účinněji aktivizovat žáky v hodině. Výrazným kladem je osobnost učitele vzbuzující u žáků sympatie i respekt.

Vyučování lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

Přírodopis

Výuku přírodopisu garantuje zkušená učitelka, která spolupracuje s kolegyní vyučující prvním rokem. Celková pozitivita: Ekologicky zaměřený pohled na přírodu, hledání vztahů a souvislostí mezi organismy ve společenstvech, vhodné využívání učebnice i promítaného obrazového materiálu, zpestření výuky aktuálními poznatky z encyklopedií, aplikace prvků moderního vyučování, převažující kladná motivace; žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací a zpracování referátů. Negativa: Tradiční výklad je monologem bez aktivní účasti žáků.

Vyučování přírodovědy na 1. stupni rovněž preferuje ekologický pohled na přírodu. Žáci jsou vedeni k samostatné práci s informacemi a pracují se zájmem.

Lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

Chemie

Vyučování je velmi dobře strukturované, se zajímavými formami opakování a prověřování učiva, se zařazením demonstračních i žákovských pokusů, s využitím společné i skupinové práce žáků, s vhodným uplatněním audiovizuální techniky. Akcentuje mezipředmětové vztahy, vzájemné souvislosti procesů a jevů, využívá informací z oblasti ekologie. Při pokusech žáci uplatňují získané dovednosti a dodržují pravidla bezpečnosti. V příznivé atmosféře jeví žáci zájem a prokazují dobré vědomosti i schopnost logického myšlení.

Vyučování předmětu lze hodnotit jako vynikající.

Výtvarná výchova

Fakt neodborného vyučování se částečně odráží v nedostatečném vysvětlení specifik nově učených technik, zařazením do kontextu výtvarných činností, i výběrem materiálu a formátu k výtvarné činnosti žáků. Tématické rozvržení učiva pro 6. - 9. ročník je cyklické bez výraznějších technických či námětových obohacení. Činnost je vedená s porozuměním pro možnosti výtvarného vyjádření žáků. V hodině panuje soustředěná atmosféra.

Vyučování výtvarné výchovy má průměrnou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Řád školy byl v souladu § 8 odst. 5 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole projednán s pracovníky školy a schválen pedagogickou radou. Žáci i rodiče s ním byli prokazatelně seznámeni. Ve vztahu k žákům zahrnuje jejich práva plynoucí ze zákona č. 104/1991 Sb., Úmluvy o právech dítěte. Žáci se v době inspekce chovali ukázněně a zdvořile, o přestávkách spíše uvolněně. V některých hospitovaných hodinách působili zaraženě a nejistě, jinde však byli spontánně aktivní. Škola usiluje vytvořit prostředí, kde by všechny děti mohly prožít pocit úspěchu. Například vnitřní diferenciací a zájmovou činností. V rámci vyučování i mimoškolní činnosti vede žáky ke všeobecné kulturnosti a vytváření dobrých mezilidských vztahů a vzájemné tolerance. Závažnější nedostatky v chování se vyskytují vzhledem k počtu žáků v malé míře.

Lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

7 Výroční zpráva

Byla zpracována v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zák. č. 139/1995 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Neinformuje však o provedených inspekcích. Charakteristika školy je velmi stručná, i když by zasluhovala větší pozornosti.

Výroční zpráva až na uvedený nedostatek splňuje zákonem stanovené náležitosti, je věcná, z hlediska obsahu i formy má průměrnou úroveň.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Učitelé se účastní akcí obvodních metodiků a Pedagogického centra. Z nabídky seminářů a kursů absolvují např. literárně dramatickou výchovu, sexuální výchovu, specifické poruchy učení, drogovou problematiku, pedagogické minimum, cizí jazyky, školský management. Jedna z učitelek dokončuje studium PedF UK. Učitelé postrádající požadovanou způsobilost hospitují u zkušených kolegů, a to i na jiných školách v obvodu. Podle potřeb a požadavků učitelů se postupně doplňuje učitelská knihovna odbornou literaturou. Škola stimuluje další vzdělávání učitelů finančním příspěvkem na některé placené kursy. V kritériích pro hodnocení práce učitelů není požadavek dalšího odborného růstu explicitně zahrnut.

Lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

9 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovná poradkyně pro 1. stupeň spolu s třídními učitelkami provádí předběžnou pedagogickou diagnostiku a doporučuje rodičům další postup. Sleduje začlenění dětí z přípravného ročníku do základního vzdělávání. *Výchovná poradkyně pro 2. stupeň* poskytuje žákům nejvyšších ročníků a jejich rodičům informační a poradenský servis při volbě další vzdělávací cesty a povolání. Zabývá se též protidrogovou prevencí. Bližší kontakt a dobrou komunikaci se žáky jí usnadňuje i vyučování rodinné výchovy ve všech třídách. Obě výchovné poradkyně se účastní akcí a seminářů PPP a Pedagogického centra. V kooperaci s PPP evidují a pečují o žáky s výchovnými nebo vzdělávacími problémy, konzultují zejména s třídními učiteli. Usilují o kontakt s rodinami ze sociokulturně

znevýhodněného prostředí. Snaží se předcházet výrazným neúspěchům v prospěchu a závažným problémům v chování. Spolu s odborem péče o děti a mládež MÚ Praha 13 řeší eventuelní záškoláctví. Konzultační hodiny mají se zájemci po předchozí domluvě. Příslušná dokumentace je řádně vedena.

Ve škole existuje funkční výchovné poradenství a protidrogová prevence. Hodnoceno jako spíše nadprůměrné.

10 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Součástí vzdělávacího programu školy je i lyžařský kurs žáků 7. ročníku (jeho uspořádání závisí ovšem na zájmu rodičů), plavecký výcvik 3. a 4. tříd a pobyty ve škole v přírodě, exkurze, výlety. Rodiče hradí účast svých dětí v 11 zájmových útvarech, které škola zřizuje dle zák. č. 190/1993 Sb., kterým se doplňuje zák. č. 76/1978 Sb. o předškolních zařízeních a školských zařízeních. Kroužky vedou na základě smluv učitelé. Smlouvy svou dikcí neobsahují náležitosti pro zajištění činnosti. Osm útvarů má charakter kursu na prohloubení a procvičení učiva. Dokumentace kroužků není úplná dle § 45b zák.č. 138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje mimo jiné zák. č. 76/1978 Sb. Další subjekty organizují celkem 9 sportovních a uměleckových kroužků a kurs angličtiny pro žáky v budově školy. Výsledky svých aktivit škola prezentovala v roce 1998 na výstavě Schola Pragensis (keramika, šití, tkání, módní prohlídka, aranžování květin). Již tradičně se slaví svátky adventu, Vánoc a Velikonoc (školní besídky, veřejná vystoupení, výstavy). Konec školního roku završuje školní akademie. K 80. výročí vzniku Československa zasadili žáci stromy republiky. Škola se účastní některých soutěží vyhlašovaných MŠMT dle vyhl. č. 431/1991 Sb., o organizování a financování soutěží a přehlídek žáků předškolních zařízení, škol a školských zařízení. Umístění žáků nad rámec obvodu nebo městské části je spíše výjimečné. Škola více preferuje soutěže vyhlašované jinými subjekty.

Výzkumný ústav pedagogický za spolupráce učitelů testoval ve škole nové pracovní sešity pro angličtinu, matematiku a vlastivědu.

Placené aktivity neomezily nabídku volitelných a nepovinných předmětů. Lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

11 Hodnocení školských zařízení

Školní družina

Do školní družiny je zapsáno 176 žáků 1. - 3. ročníku, kteří jsou rozděleni do šesti oddělení. Školní družina je pro děti otevřena od 6,30 do začátku vyučování a po skončení vyučování do 17 hodin. Pro provoz jsou zpracovány vlastní vnitřní dokumenty ve smyslu vyhlášky MŠMT č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Pedagogická dokumentace je úplná a vedená dle standardizovaných tiskopisů SEVT. Pro činnost je zpracován samostatný roční plán, který je rozveden do krátkodobých plánů. Denní režim a program splňují základní požadavky duševní hygieny výchovy mimo vyučování. Každé oddělení školní družiny má vlastní klubovnu s vybavením pro hry a další aktivity, nábytek neodpovídá proporcím dětí I. stupně. Činnost školní družiny zajišťuje 6 vychovatelů, z nichž pouze 2 splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Odborná nepřipravenost se projevuje v menší metodické připravenosti vedení činností, chudší námětovou pestrostí, nestandardním zařazováním činností do přehledu výchovné a

vzdělávací práce. Děti jsou ve školní družině uvolněné. Vychovatelé vedou činnosti přiměřeně věku dětí s odpovídající mírou empatie.

V kontextu ostatních školních družin je činnost hodnocena jako průměrná.

Školní jídelna

Plánovaná kapacita 600 strážníků je z větší části naplněna. Nabídka dvou jídel se řídí zásadami zdravé výživy, vybavení i kultura stolování mají velmi dobrou úroveň. Stížnosti na kvalitu nebo množství stravy nejsou. Řada dětí však nemá z domova vypěstované návyky zdravé výživy, odmítá např. zeleninu, vrací i drůbeží a zcela libové maso. Ojediněle se i objevila poplávka po smažených hranolcích a hamburgerech.

Lze hodnotit jako nadprůměrnou.

8 Další zjištění: Přípravný ročník

Již třetím rokem pokračuje podle zpracovaného ročního plánu, jehož cílem je připravit děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí na budoucí bezproblémové začlenění dětí do základního vzdělávání. Program a jeho výsledky za uplynulé roky popisuje a hodnotí výroční zpráva. Ročník vede učitelka s kvalifikací zdravotní dětské sestry spolu s romskou asistentkou. Obě přistupují ke své práci zodpovědně, k dětem pak laskavě a vstřícně, osobně se angažují i v kontaktu s jejich rodiči. Materiální vybavení bylo zajištěno z rozpočtu Školského úřadu Praha 5 a dotací Místního úřadu Praha 13. V lednu 1999 se objevily problémy s docházkou dětí. Administrativní a organizační nedostatky, jež v dubnu 1998 konstatovala zpráva z tematické inspekce, byly následně odstraněny.

Přípravný ročník plní v obtížných podmínkách svou funkci, úroveň lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Škola má celkově spíše podprůměrné materiální podmínky, rozdílné jak v dílčích aspektech (prostory, pomůcky, učebnice), tak i ve sledovaných předmětech (český jazyk a literatura, dějepis, přírodopis, chemie, výtvarná výchova). Personální podmínky jsou celkově průměrné, v bloku sledovaných předmětů pak spíše nadprůměrné. To se adekvátně odráží i ve zjištěné kvalitě vyučování. Spíše nadprůměrnou úroveň mají též péče o další vzdělávání, výchovné poradenství, přípravný ročník a další aktivity školy. Z následujících doporučení jsou zřejmé i další dílčí problémy.

Doporučení k další činnosti školy

1. Podle finančních možností školy výrazně zlepšit materiální vybavení pomůckami, zejména audiovizuální a počítačovou technikou.
2. V souvislosti s nadcházejícími stavebními úpravami věnovat pozornost umístění a uspořádání školní knihovny, včetně jejího funkčního využití pro práci s knihou a informacemi.
3. V kritériích pro hodnocení práce učitelů akcentovat další vzdělávání a odborný růst pracovníků.
4. Zkvalitnit přípravu výchovné práce vychovatelů školní družiny.
5. Dalším vzděláváním obohatit a zkvalitnit vyučování výtvarné výchovy.
6. Výroční zprávu koncipovat i jako materiál svým obsahem i formou reprezentující školu.

7. Zájmové útvary zřizované školou uvést do souladu s výše uvedenými právními normami, a to jak ve smlouvách s jejich vedoucími, tak ve vedení pedagogické dokumentace. Pro tyto účely je vhodné použít standardizované tiskopisy SEVT.

Náměty pro státní správu a samosprávu

Podporovat úsilí školy o docházku zapsaných dětí do přípravného ročníku a spolupráci rodičů se školou prostřednictvím orgánů státní správy a samosprávy Městské části Praha 13, zejména sociálního odboru MÚ a romské kurátorky.

Podpořit úsilí školy o zlepšení materiálního vybavení v intencích výše uvedeného doporučení k další činnosti školy.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Vagenknecht v. r.

členové týmu B. Hájek v. r.

J. Loubová v. r.

V Praze dne 28. ledna 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 1999-01-29

razítko

Souhlasím, bez připomínek

Podpis ředitelky školy Dr. Božena Horáčková v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání zprávy	Podpis příjemce
Zřizovatel: MČ Praha 13	1999-02-15	Mošovský v. r.
Školský úřad: Praha 5	1999-02-15	J. Najmon v. r.

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
1999-01-29	----- -	Připomínky nebyly vzneseny